





քիմնէ տիր. էյիւրք իլէ ֆէնալըգ արասընտա Բոգամպօլ ասլա թէրէտաիւտ իթմէմիշ տիր. իմտի եաշաթըն գաթ-թան... պէն պու խայրիսահ ատէմէ գարչը պուլունաճաղըմի:

Իշթէ Բոգամպօլ պու բրօկրամա իթաաթ իթմէք իւզրէ, գօնթու, Կինեօնու վէ Լէօն Բօլանը՝ իբի կէնճ գըզլարըն մէվգուֆէն պուլունտուգլարընը պէեան իթտիկի մահէլլէ կէօթիւրմէք վէսիլէսիլլէ, քէնտիլէրինէ րէհպէրլիք իթտի:

Նէթիճէսի մալիւմ տիր:

Շէօյլէքի Բոգամպօլ, հէմ չէվիք, հէմ գուվլէթլի օլմա-սըյլա, պիրտէն պիրէ Կինեօնա պիր չէլմէ աթըպ, մէրգու-մու սուեա աիւշիւրաիւկիւ կիպի, քէնտիսի տէ պիրլիքտէ տիւշտիւ:

Կինեօն՝ Բոգամպօլա պէեան իթմիշ օլտուղու վէճհլէ եիւզ-մէք պիլմէտիկինտէն, տիւշտիւկիւ սըրաաա պաղըրըպ, սու-եռուն եիւզիւնէ չըգմաք իւզրէ բէք չօգ չալըշտը, ֆաթաթ ագընթը պիւշարէեի, օ ճիվարտա վազը տէյիւրմէն մաքինա-սընըն չարխլարը ալթընա սէվգ իթտիկինտէն, օրաաա հա-եաթը մէվլթէ թապի օլմաք թէհլիքէսի պուլունմաքտա իտի: Լաքին Բոգամպօլ, հիշ պիր չէյի թալիմ իթմէտէն էօյրէնէն Բարիսին քիւլհան պէյլէրինտէն օլուպ, սիւարիլիքտէ, ալ-ճըլըգտա, նիշանճըլըգտա վէ պալըգ կիպի սու եիւզիւնտէ եիւզմէքտէ մէհարէթի մախսուսէսի վար իտի:

Իմտի Բոգամպօլ, պու տէֆա տա, Բարիսին Բօն Նէօֆ եախօտ Բօն Լուի Ֆիլիք համամլարընա աթըլըրճասընա թէ-մամիլլէ սօվուգ գան իլէ նէհրէ աթըլտըլընտա, վէ հէնուգ յուսվար իշինտէ պուլունուլմասըյլա, սուեռուն սօվուգլուղու-նու հիսս իթտիկինտէ:

— Պու մէվսիմոէ պանեօ իտիլմէղ իսէ տէ, նէ՝ գարարը վար, տիեէրէք, աղընը գաթաաթը, վէ գօնթու, իհթիմալ-տէն օլտուղու իւզրէ աթաճաղը գուրչունտան գուրթուլմաք իւզրէ, էլլի գուլաճ տէրինիկինտէ սուեա տալտը, վէ նէֆէս ալմաք իւզրէ թէքրար նէհրին իւզէրինէ չըգըպ, եէնիտէն տալտը, վէ կիճէ գարանլըգ օլուպ, քէնտիսի տէ եիւմի աաթմ

անճաք Գօլար մարիֆէթիլլէ կէթիւրիլէն քեաֆֆէյի մէք-թուպլարընտա, կէօեա օ գաաթըն քէնտի րէֆազաթընտա պուլունուեօր կիպի անը աաիմա զիքր իթմէքտէ իտի:

Հէր նէ իսէ, Սըրիք, Լէօնա պէքլէտիկի կիպի, Ժանն տախի սապըրսըզլըգլա սէվտիկի քիմնէեէ պէքլէմէքտէ օլ-տուղունտան, իքիսի տէ սէյֆիեէտէն մուֆարազաթ ֆիքրինտէ տէյիլ իտիլէր: Լաքին պիր կիւն Գօլար մէյտանա չըգմաաթը, վէ Ժանն տա, րուհունուն նաֆազաաթ մաքամընտա պուլու-նան սէվկիւլիւ մէքթուպունա թէհլի եէրտէ պէքլէտի: Գօլար իրթէսի կիւնիւ տախի կէօղիւքմէտի: Ղապուպէթիլին սէպէ-պի իսէ վէֆաթ իթմիշ օլմասը իտի: Մէրգումուն, Ֆիրարըն մէյտանէսինտէ սուրէթի վէֆաթը խաթըրլարտա օլուպ, շու գաաթար քի էօլմէքտէն էվլէլ, Բոգամպօլա, Ժանն իլէ Սըրիք հազգընտա նէ եօլտա խաթթը հարէքէթ իթթիխազ իտէ-ճէկինէ տաիր պիր սէօզ պիլէ իրաա իթմէտի: Իւշ վէ տէօրթ կիւն կէշտիկի հալտէ Ժանն, քէնտի էսրարի մուհարրիլնտէն հիշ պիր մէքթուպ ալմաեըպ, հալպու քի տախիլի սէյֆիե-տէ թէպէտաիւլաթ գուհուրա կէլմէտի:

Խըզմէթքեարլար Ժաննըն խըզմէթլէրինի կէօրմէքտէ պէրաէվաճ օլուպ, Մարիէթ, մէղպուրէնին սաչլարընը թարա-տըղընտա, եախօտ էլպիսէսինի կիեինտիրաիկինտէ, Մ. գօնթ-տան պահս իտէր իտի: Լաքին կէնճ գըզ Գօլարը կէօրմէտիկի կիպի, մէքթուպ տախի ախզ իթմէտիկինտէն, մէրգուճ հազգընտա խըզմէթքեարլարը իսթիֆաար իթտի, լաքին պուլար՝ եա վուգուաթտան մալիւմաթլարը օլմատըղընտան, եախօտ պիլտիքլէրինի սէօյլմէք իսթմէտիքլէրինտէն:

— Մ. գօնթուն վէքիլաարճը պէլքի սէյեահաթտա տըր, տէյի ճէվապ վէրմէքտէ իտիլէր:

Օլ վազըթ Ժաննըն ֆիքրինտէ պիր թազըմ գարա միւ-լահազաթ հասըլ օլուպ, Արման տը ֆէրկազ թարաֆընտան եազըլմըշ օլտուղունու գանն իթտիկի վէ պիր մաաա իւզէրին-տէ պուլտուղու իլք մէքթուպտա, աղիմ մուխաթարալար-տան պահս օլունմիւշ իտուկինի խաթրլարտա:

գուճ, պիւթիւն կիճէ թարլալարտա կէզտիքտէն սօնրա, սա-պահա գարչը պիր ալ թէսիլին օլտուղու հալտէ, ֆիրարըն-տան սօնրա օլանը կէշէնի անլամաք իւզրէ, մէյտանէեէ ալ-տէթ իթմիշ իտի:

Բոգամպօլ, մէղքիւր իֆաաթտէն թէէմին օլարաք,

— Եօգարը չըգըն, պապա, կէլմէնիգ խաեըրլը օլտու, սիգէ իհթիեաճըմտա վար տըր, տէյի պէեան իլլէտի:

Նիգօլօ եօգարը չըգտը, վէ Բոգամպօլուն էլի իլէ գալ-տըրըլըպ տիվարա տաեաթըլմըշ օլան Գօլարըն նաշընը կէօր-տիւկիւնտէ սարսըլտը:

Հօգգապազ, պու թէէսսիւրինտէն սօնրա, հազըգի պիր աշըգ կիպի քէնտի սէվկիւլիւսիւնիւ տիւշիւնիւրճէսինէ,

— Անան նէրէտէ, տէյի սիւալ իթտի:

Բոգամպօլ. - Օ ֆիրար իթտի, տէյի ճէվապ վէրտի, վէ իլալթէթէն տախի,

— Լաքին պապա, պու գաաթար չէյլէր սօրմաեա լիւզուճ եօգ տուր. իլէրուտէ պունլարը սիգէ հիքեաեէ իտէրիմ-էվլէլ էմիրտէ միւթէվէֆա Մ. Գօլարը կիզլէեէլիմ, Պու խու-սուս քէնտիսինի կիւճէնտիրմէք, վէ պիզճէ տէ պիւեիւք պիր խըտմէթ տիմէք տիր, տէյի պէեան իլլէտի:

Նիգօլօ. - Փաթաթ անը պիզ թէլէֆ իթմէտիր. բօլիս՝ պունտան տօլաեը պիզի իթհամ իտէմէք:

Բոգամպօլ, թահգիրամիգ սուրէթտէ հօգգապազա պա-գարաթ,

— Աղըլընը, հօգգապազ ագըլ տըր. գաֆանըգ պօշ օ-լուպ, պէլքի աեաթլարընըղ տա պիր տէրէճէ ագլ վար տըր, տէտի:

— Սո՛ւս օլ, հայլազ,

Նիգօլօ՝ չօճուղու պու եօլտա թաղիլլէտի իսէ տէ, անըն միւնասիպէթսիգ ճէվապլարընա տա ալըշմըշ իտի:

Բոգամպօլ. - (Իֆաաթսինէ շու եօլտա տէվաճ իթտի.) Փարզ իտինիլքի բօլիս պուրաեա կէլտէ, էվլէլ էմիրտէ իքի-միգ հազգընտա չիւպհէեէ գահիպ օլարաթ, պիր թազըմ

գաաթար սահիլտէն ուզազլանմըշ օլմասը ճիհէթլէ, նապէտիտ օլտու:

Բոգամպօլ, պիւթիւն գուվլէթինի պազուեա վէրէրէք եիւզտիւկիւ սըրաաա, չարգտան զարպա էսմէքտէ պուլունան րիւզկեաըն աքս իթտիւրմէսի սաեէսինտէ, գօնթ իլէ Լէօն Բօլանըն հիտտէթամիգ սէօզլէրինի իշիտէպիլմէքտէ իտի: Պունլար թէհլի եէրտէ Կինեօնու չաղըրտըլար օ պիշարէ՝ սու-եա տիւշմէսինտէն ազ սօնրա թէսիլիմ րուհ իթմիշ իտի:

Բոգամպօլ, աթըլաճաք պիր գուրչունա հէտէֆ օլմաք մուխաթարասընտան էմին օլտուղունտա, գարաեա չըգըպ, ըսլաք էլպիսէսի իլէ տուրմաքտան իսէ, չըպազ գալմաեը թէրճիհ իթտիկինտէն, էլպիսէսինի սօեռունտու, վէ գուլմուն իշինէ եուվալալանըպ, եարը վիճուտիլլէ անտէ կէօմիլտիւ: Պատէհու քէնտի քէնտիեէ,

— Սապահա գաաթար պուրաաա պէքլէմէք միւշքիլ իսէ տէ, նէ՝ չարէ պիւսպիւթիւն աչըգտա գալմաքտան իսէ, պուրասը տա պիր չէյ տիր, էկէր պիր սանտալ կէլիւսէ... տէտի:

Մէրգուճ, նէհրլէրտէ կէզէն սանտալարըն՝ կիճէ կիւն-տիւզ հարէքէթ իթտիքլէրինի պիլտիկի հիհէթլէ, պու ա-ր-զուեու իզհար իլլմէքտէ իտի: Մէղքիւր սանտալար, իրի վէ նիհաեէթ իւշ քիշինին թահթը իտարէսինտէ օլուպ, պունլար տաիմա տէրուըն սանտալտա եաչարլար: Սանտալ-լարընտա հէր վազըթ թաաճ վէ աթէշ պուլունուպ, պուն-լարա րաքիպ օլան սանտալճըլարը վէ պալըգճըլարը մէմ-նունէն գապուլ իտէրլէր:

Հէր նէ իսէ, Բոգամպօլ, գարաեա չըգմաաթընտան ազ սօնրա, Արման իլէ Լէօնուն սէսլէրինի իշիթմէզ օլտուղուն-տա, էթրաֆը տինլէեիպ, ուզազտան պիր սանտալ կէլտի-կինի՝ մէղքիւր սանտալ տէրունինտէ պուլունան պիր ֆէնէ-րին ալտընլըղը սաեէսինտէ կէօրտիւ, վէ տէրհալ էլպիսէսինի կիեինիպ, սուեա աթըլտը, վէ թէմամիլլէ րահաթլանմըշ, վէ չէվիքիւք վէ գուվլէթինի ալաա զապ իթմէմիշ օլմասըյլա

Պիշարէ գըղձըղազ պու խաթրէ իւզէրինէ, ինթիմալքի սէվիլիւն Ուրմանը թէրքի հաեաթ իթմիշ պուլունտուղու միւլազաղաւլա, առեթա ազլընա իրիֆիթ կէլմէք բառաւ-սինտէ միւթէնսիր օլտու, լաքին մուախարէն պու տէհ-չէթլի իզթիրապ վէ էնտիչէ եէրինէ միւլազէմ պիր իմիւտ դաիմ օլուպ, մէքթուպ եաղմատըղը ճիհէթլէ, ալտէթ իթմէք իւզրէ պուլունտուղու նէթիճէսինի չըգարտր:

Լաքին տէօրտիւնճիւ սապաճը, ժանն եաթաղընտան գաղղըպ, քէնտի օտապը եանընտա պուլունտան պիր տաիրէ-տէ եաթան վէ կիճէլէրի դաբուտու աչըգ պրազըլան Սըրիգէ սէլամ վէրիւքէն, քիւչիւք պիր մասա իւզէրինտէ պիր բաքէթ մէքթուպար կէօրաիւ, վէ պիր սըչրաեղչտա եաթաղընտան մէգըիւր մասանըն եանընա աթլատը: Մէվճուտ մէքթուպար կէչէն տէօրթ կիւնէ աիտ օլարազ տէօրթ գըթատան իպա-րէթ օլուպ, մէգպուրէ պուլարըն եաղըսընը թանըտըղը ճի-հէթլէ, հէեհճանը ագիմ իլէ մէօհիւրլէրինի եըրթըպ, միւն-տէրիճաթընը օգուտու, վէ Ուրմանըն պէրհաեաթ օլուպ, եաղընտա ալտէթ իտէճէկի պուլունտա պիւտիրիւմիշ իտիւ իմ-տի, քէմալը մէսէրրէթինաէն նաչի քէֆը սէտա իտէրէք,

— Սըրիգ, Սըրիգ, հաեաթտա իմիշ եաղընտա ալտէթ իտէճէք տիր, տէտի:

Սըրիգ իսէ, իւշ կիւնտէն պէրու պիշարէ ժաննըն կէօղ եաչլարընը սիլմէքլէ մէչըլը օլտուղու հալտէ, մէսուրէն անըն եանընա գօշուպ, հէեհճան իլէ տէրաղուշ իթտի:

Օլ վազըթ ժանն՝ մէգըիւր մէքթուպարը քիմ կէթիրմիշ վէ ուշգուտու էանաընտա մասա իւզէրինէ գօյմուշ օլտուղու-նու անլամադ իսթէտի: Իմտի չանը չալմաղըլա, Մարիէթ կէլտիկինտէն,

— Գօլար կէլտի մի, տէյի սիւալ իթտի:

— Խայր մատամ, կէլմէտի:

— Էօյլէ իսէ պու մէքթուպարը պուրաեա քիմ կէթիրտի:

— Բօգամպօլ կէթիրտի, մատմաղէլ:

պէրապէր, ֆէվգէլատէ եօրկունլուգ կէօսթէրտի, վէ սօլու-եարազ, սանտալա սարըլտը: Սանտալտա պուլունտանլար՝ մէր-գուտուն էլպիսէսի իւզէրինտէ օլտուղու հալտէ, տիթրէեհ-րէք սուեուն իլինտէն չըգարըղըն կէօրմէլէրի իւզէրինէ, իզ-հարը թէաճճիւպլէ պիշարէի աճըեարազ, գաեըրտըլար, էլպիսէսինի թէպաիլ իթտիլէր, վէ պիր միգտար բազը իշիր-տիլէր:

Բօգամպօլ, քէնտինի պուլունտուղունտա, սանտալտա աթէ-չի հալի օլան օրաեա էնտի, վէ սանտալ սահիպինին եանըն-տա օթուրտու:

Օլ վազըթ մէրգուլ, Սէն-ժէրմէնէ կիթմէք իւզրէ սահիլ պօեուտան կէչէրքէն, պիր աղտա սէրիւշ օլտուղունտան, վէ գարանլըգ զիւտաէ իտուկինտէն, սուեա տիւշտիւկինիւ, վէ ազլընթընա գալըլարազ, թէքրար սահիլ չըգմաը գա-պիլ օլմատըղըն պէեան իթտի: Պու գաղանըն վուգուի իհ-թիմալտէն օլմաըլա, սանտալըն սահիպի՝ մէրգուտուն հի-քեաեհսինէ թէմամիլլէ ինանտը:

Բօգամպօլ էլպիսէլէրինի գուրութտու, լաքին Մ. տը Քէրկաղ թարաֆընտան քէնտիսինէ վէրիւմիշ օլան վէ աէրու-նինտէ եիրմի պէշ առէտ լուի ալթուտու պուլունտան քէսէսինի կէօսթէրմէքտէն սաղընտը:

Եարը կիճէ բատալէրինտէ, սանտալ Բօգամպօլու, Սէն-ժէրմէն թարաֆընտա գարաեա չըգարտը:

Բօգամպօլ, անինտէ Պու ժիվալա ալտէթի էմիլ պասիրէթ-տէն առտ իթմէիւպ, կիճէնին պագի գըմընը, սահիպինի թանըտըղը պիր մէլիսանէտէ կէչիրտի, վէ սապալաեըն էր-քէն, տէրունինտէ Գօլարըն թէլէֆ իտիլմիշ օլտուղու խանէ-նին ճիվարըրընտա կէզինմէք իւզրէ եօլա չըգարը: Մէրգուլ էանաի բահտէ, քէնտի քէնտիսինէ,

— Ինթիմալտըր քի գօնթ մէլիսանէեհ ալտէթ իտէճէք, վէ մատամ Ֆիբարը օրատա պուլամաեըպ, Գօլարը տա թէլէֆ իթմիշ օլտուղունտա մէպին, օրատան սալուշուպ կիտէճէք տիր, տէյի միւլահազա իթտի:

ժանն՝ մէգըիւր իտի իւք տէֆա օլարազ իշիրտիկի ճիհէթլէ,

— Բօգամպօլ քիմ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Քիւչիւք պիր պալըգճը տըր:

— Տիմէր պու իւչիւք պալըգճը Գօլարը կէօրմիշ տիր:

— Պիլմէմ:

Ֆիլվազը Մարիէթին օլ խուտուտա մալի մաթը եօղ իտի, Հաղըգէթի հալ չու տուր քի, իւշ կիւնտէն պէրու Բօ-գամպօլ՝ սէյիֆիւնին իտաղը նաղարընտա թէպալիլ օլմուշ օլուպ, հիքիսանէմիղտէ զիւտաէ իլէրի կիթմէպտէն էվլէլ պու թէպէտաիւլ հաղըգընտա պաղը իրգահաթ վէրմէք լաղըմ տըր:

Ֆիբարըն էօեհ օղու օլան Բօգամպօլ, Գօլարըն՝ գօնթ տը Քէրկաղ թարաֆընտան վուրուլարազ թէպիլմիլ բուհ իթ-տիկի կիճէ, մէրգուտուն (եանի Գօլարտան) զիւտաէ հաիդի իգթիտար պուլունտու:

Իշպու օն ալթը եաչընտաքի չօճուգ, էլլի լուի ալթուտու կիպի պիւեիւճէք պիր վատա գաբըլմալը իքէն, պիր տաղըգ ա պիլէ շաչըրմաեըպ, քէնտի քէնտին չու հաղըլը միւթալէա եը իթտի:

— Սահի՛ս տիր քի գօնթ, գըղլարըն պուլունտուղու մա-հէլլի անլամադ իշին պին ֆրանգ վէրիեօր: գաթթան պու մալիւմաթըն իֆշա իտիլմէմէսի իլին իրի միսլինի, իւշ միսլինի վէրէճէք տիր:

«Գօնթ էյի պիր առէմ տիր, գաթթան տա ֆէնա պիր

Բօգամպօլուն պու միւթալէսը բէք տօղրու օլուպ, վուգուաթլա տա թատալ օլունտու: Եէօյլէքի մէրգուլ, սապահըն օլ վազթընտա եիւրիւտիկիւ շօսէ եօլու խալի, մէլիսանէ գաբուտունու եարը աչըգ, վէ տէրունը մէլիսանէեի պօշ պուլտու:

Ֆիբար՝ Բօգամպօլուն թալիսիւսի վէճէլէ մահէլլի մէգ-քիւրու թէրքլէ, ժանն իլէ Սըրիգին պուլունտուղալը քէօչիէ կիթմիշ իտի:

Բօգամպօլ, Գօլարըն նաչընըն էլան գանլարա միւլէմմա օլարազ պուլունտուղու գաթա չըգարը, վէ քէնտի քէնտիսին չու սէօլլէրի սէօլլէտի:

— Իշթէ պու ֆէնա... գօնթ կիթմիշ տիր, վէ եաղընտա կէլմէեհճէք տիր: ֆազաթ իւք տէֆա պուրաեա կէլէճէք գան լէքէլէրինի կէօրմէքլէ, ֆիլիլ գաթթի անլաեաճազ, վէ քիմ-սէ, իլան իտէճէք տիր քի, օ հալտէ պիլիմաէ իշիմիգ պիլթմիշ օլաճազ տըր: Իմտի, (Գօլարը իյմա իտէրէք) պու հէրիֆի օրթատան գալարըմադաան պաչգա չարէ եօղ տուր:

Մուախարէն, քէնտի իւզէրինի գան իլէ լէքէլէմէք իշին դանէթ թէտպիրլի սուրէթտէ նաչը մէգըիւրու գալար-աըրըրէն,

— Չէվալը ինթիեար, սէն տէ կինեօնու գատէրինէ կիլիֆթար օլտու: սէնին տէ ճէնազէ ալարընտա բաբազ պուլունտաեաճազ, հաթթա նաչըն մէղալըլգաան մահրուլ գալաճազ տըր, տէտի:

Բօգամպօլ պու սէօլլէրի իքմալ իտէրքէն, ալթ գաթ-տա պիր աեազ սէսի իշիթմէքլէ տիթրէտի, վէ Սրման, եալուտ անըն առէմիլէրինտէն պիր իլէ պէլիէեհ թու-թուչաճաղընը գանն իտէրէք, պիր կիւն էվլէլ կինեօնու քէնտի պօղաղընտ տաեաթմիշ, վէ սօնրու եէրտէ պրազմիշ օլտուղու պըչաղը տէրհալ էլինէ ալտը, ֆազաթ թանըտըղը պիր սէսլին, — էյ Բօգամպօլ, գօրգմա, պէն իմ, Նիգօլօ տուր, — տէյի պաղըրաղընը իշիթտի:

Ֆիլվազը կէլէն շալսա՝ հօգապազ Նիգօլօ օլուպ, մէր-